

Tibuok Kalibutan nga
Miting sa Pagbansay
sa mga Pangulo
Pagsuporta sa Pamilya

PEBRERO 11, 2006

ANG SIMBAHAN NI JESUKRISTO SA MGA SANTOS
SA ULAHING MGA ADLAW

Gimantala sa
Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw
Salt Lake City, Utah

© 2006 sa Intellectual Reserve, Inc.
Ang tanang mga katungod gigahin
Giiimprinta sa Tinipong Bansa sa Amerika

Pagtugot sa Iningles: 8/04
Pagtugot sa paghubad: 8/04

Mga Sulod

Ang Kaminyoon Mahinungdanon sa Iyang Mahangturong Plano.	2
<i>Elder David A. Bednar</i>	
Usa ka Sagrado nga Responsibilidad sa Paghigugma ug Pag-amuma sa Usag Usa.	8
<i>Elder L. Tom Perry</i>	
Ang mga Ginikanan Adunay Sagrado nga Katungdanan.	13
<i>Bonnie D. Parkin</i>	
Langitnon nga mga Panimalay, Mahangturong nga mga Pamilya	18
<i>Presidente Thomas S. Monson</i>	
“Ang Banay: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan”	24

Ang Kaminyoon Mahinungdanon sa Iyang Mahangturong Plano

ELDER DAVID A. BEDNAR

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Ang Doktrinal nga Mithi sa Kaminyoon

Kita makusganon nga gitambagan sa Unang Kapangulohan sa paghatag sa atong pinaka maayong paningkamot sa paglig-on sa kaminyoon ug sa panimalay. Ang maong panudlo sukad wala kaayo kinahanglana sa kalibutan kay sa karon, kay ang kabalaan sa kaminyoon giatake ug ang kamahinungdanon

sa panimalay nahulga.

Bisan tuod ang Simbahan ug ang mga programa niini niabag sa kaminyoon ug pamilya, ug sa kinatibuk-an malampuson sa pagbuhat sa ingon, angay natong hinumduman kini nga kamatuoran: walay paagi o organisasyon makapuli sa panimalay o makahimo sa iyang importante nga mga buluhaton.¹ Mao nga, mamulong ako karon kaninyo una isip mga lalaki ug babaye, isip mga bana ug asawa, ug isip mga inahan ug amahan, ug ikaduha isip mga lider sa priesthood ug sa auxiliary sa Simbahan. Akong tahas mao ang paghisgot sa mahinungdanong papel sa mahangturong kaminyoon sa atong Langitnong plano sa kalipay.

Magpokus kita sa doktrinal nga mga mithi sa kaminyoon. Panghinaut nako nga ang pagtoon og balik sa atong mahangturong mga kahimoan ug pahinumdom kalabut kon si kinsa kita ug kon nganong ania kita dinhi sa kalibutan mohatag og direksyon, kahupay, ug makanunayong paglaum kanatong tanan, di igsapayan kon kita minyo o dili o ang personal nato nga mga kahimtang karon. Ang kalainan tali sa doktrinal nga mithi sa kaminyoon ug sa katinuod sa inadlaw-adlawng

kinabuhi usahay daw nga dako, apan kamo sa inanay nagbuhat ug nahimong mas maayo kay sa inyong gituohan.

Dapiton ko kamo sa paghinumdom sa mosunod nga mga pangutana samtang atong hisgutan ang mga prinsipyo kalabut sa mahangturong kaminyoon.

Pangutana 1: *Sa kaugalingon kong kinabubi, naninguba ba ko nga mahimong mas maayong bana o asawa, o nangandam nga mahimong bana o asawa, pinaagi sa paggamit niining sukarang mga prinsipyo o baruganan?*

Pangutana 2: *Isip lider sa priesthood og sa auxiliary, nagtabang ba ko niadtong akong gialagaran ug nigamit niining sukarang mga baruganan, nga pinaagi niini naglig-on sa kaminyoon ug sa panimalay?*

Samtang kita mainampuong magpalandong niini nga mga pangutana ug maghunahuna sa atong mga relasyon sa kaminyoon ug sa atong mga responsibilidad sa Simbahan, ako magpamatuod nga ang Espiritu sa Ginoo molamdag sa atong mga hunahuna ug motudlo kanato sa mga butang nga atong kinahanglang buhaton ug palamboon (tan-awa sa Juan 14:26).

Ngano nga ang Kaminyoon Mahinungdanon

Sa “Ang Banay: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” sa Unang Kapangulohan ug Konseho sa Napulog Duha ka mga Apostoles namahayag “nga ang kaminyoon tali sa lalaki ug babaye gi-orden sa Dios ug nga ang pamilya importante sa plano sa Tiglalang alang sa mahangturong kapalaran sa Iyang mga anak.”² Kining tudling nga nagpaila sa punoang hilisgutan sa pamahayag nagtudlo kanato og daghan kalabut sa kahulugan sa kaminyoon ug mihatag og gibug-aton sa kamahinungdanon sa kaminyoon

ug pamilya sa plano sa Amahan. Ang matarung nga kaminyoon usa ka sugo ug usa ka mahinungdanong lakang sa paagi sa pagtukod og mahigugmaong relasyon sa pamilya nga mahimong palungtaron lapas sa lubnganan.

Duha ka mahangturong doktrinal nga mga rason ang nagtabang kanato pagsabut ngano nga ang mahangturong kaminyoon importante sa plano sa Amahan.

Rason 1: *Ang mga kinaiya sa mga espiritu sa lalaki ug babaye nagkompleto ug nagbingpit sa usag-usa ug, busa ang mga lalaki ug babaye gituyo nga mouswag og dungan ngadto sa kahimayaan.*

Ang mahangturong kinaiyahan [nature] ug ang kamahinungdanon sa kaminyoon masabut sa hingpit sulod lamang sa kinatibuk-ang kahulugan sa plano sa Amahan alang sa Iyang mga

anak. “Ang tanang mga tawo—lalaki ug babaye—gihimo diha sa hitsura sa Dios. Ang matag usa hinigugmang anak nga lalaki o babaye sa langitnong mga ginikanan ug . . . adunay mga kinaiya sa pagkadios ug kalagmitan nga mahimong usa ka Dios.”³ Ang dakong plano sa kalipay naghatag sa espiritung mga anak nga lalaki ug babaye sa Langitnong Amahan nga makaangkon og pisikal nga mga lawas, ug makaangkon og yutan-ong kasinatian, ug molambo ngadto sa kahingpitan.

“Ang pagkatawo [gender] usa ka mahinungdanong kinaiya sa tagsa-tagsa ka kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta, sa pagkamortal, ug sa walay katapusang

pag-ila ug katuyoan”⁴ ug sa dakong bahin nagpaila kinsa kita, nganong ania kita sa kalibutan ug unsay atong pagabuhaton ug unsay mahitabo nato. Alang sa

balaanong mga katuyoan, ang lalaki ug babaye nga mga espiritu lahi, tataw, ug magtinabangay sa usag-usa.

Human malalang ang yuta, si Adan gibutang sa Tanaman sa Eden. Mahinungdanon, hinoon, ang Dios miingon nga kini “dili maayo nga ang lalaki mag-inusara” (Genesis 2:18; Moises 3:18), ug si Eba nahimong kauban ug katabang ni Adan. Ang talagsaong kombinasyon sa espirituhanon, pisikal, mental, ug emosyonal nga mga kapasidad sa mga lalaki ug mga babaye gikinahanglan aron pagpatuman sa plano sa kalipay. Mag-inusara, ang lalaki o babaye dili makatuman sa mga katuyoan sa iyang pagkalalang.

Sa balaanong tuyo, lalaki ug babaye gituyo nga mouswag og dungan ngadto sa pagkahingpit ug kahingpitan sa himaya. Tungod sa ilang kalainan sa mga taras ug mga kapasidad ang mga lalaki ug babaye tagsa-tagsa nagdala ngadto sa relasyon sa kaminyoon og mga talagsaong panan-aw ug mga kasinatian. Ang lalaki ug ang babaye nagtampo og lahi apan parehas ngadto sa pagkausa ug panaghiusa nga dili mahimo sa laing paagi. Ang lalaki mokompleto ug mohingpit sa babaye ug ang babaye mokompleto ug mohingpit sa lalaki samtang sila nagkat-on ug naglig-on ug nagpanalangin sa usag-usa. “Ni ang lalaki gawas sa babaye, ni ang babaye gawas sa lalaki, *diba sa Ginoo*” (1 Mga Taga-Corinto 11:11; italics gidugang).

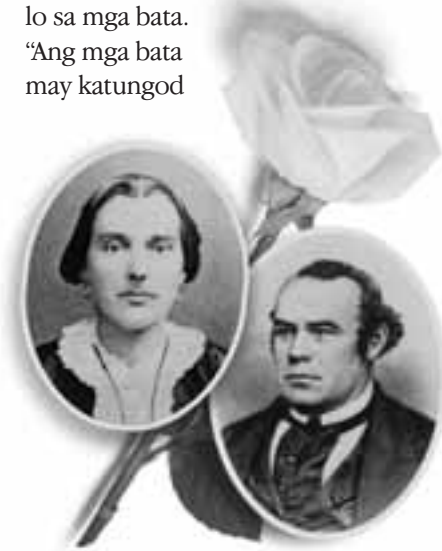
Rason 2: *Sa balaang plano, ang lalaki ug ang babaye gikinabanglan sa pagdala sa mga bata nganbi sa mortalidad ug sa paghatag sa pina-kamaayo nga kabimtang sa pagpadako ug pag-amuma sa mga bata.*

Ang sugo nga gihatag sa kaniadto ngadto ni Adan ug Eba sa pagpasanay ug pagpuno sa yuta nagpabilin nga gipatumon karon. “Ang Dios nagsugo nga ang sagrado nga mga gahum sa paglalang pagagamiton lamang tali sa lalaki ug babaye, kinsa legal nga naminyo isip bana ug asawa. . . . Ang paagi diin ang mortal nga kinabuhi gilalang [mga] balaang gimando.”⁵ Mao nga, ang kaminyoon tali sa lalaki ug babaye mao ang agianan nga gihatagan og gahum diin ang mga espiritu sa kalibutan nga wala dinhi sa yuta mosulod sa pagka-mortal. Hingpit nga pagdili sa pakighilawas sa dili pa maminyo ug hingpit nga pag-unong sulod sa kaminyoon nanalipod sa kabalaan niining sagradong agianan.

Ang usa ka panimalay nga adunay mahigugmaon ug maunongon nga bana ug asawa mao ang kinanindotan nga kahimtang nga ang mga bata

mapadako diha sa gugma ug katarung ug diin ang espirituhanon ug pisikal nga mga panginahanglan sa mga bata mahatag. Ingon nga ang talagsaong mga kinaiya sa mga lalaki ug mga babaye nakadugang sa kahingpitan sa relasyon sa kaminyoon, mao usab kana nga mga kinaiya importante kaayo sa pagpatubo, pag-amuma, ug pagtudlo sa mga bata.

“Ang mga bata may katungod

Si Elder Parley P. Pratt mipahayag sa mga panalangin nga moabut samtang kita magkat-on, mosabut, ug maninguha sa paggamit sa doktrinal nga mithi sa kaminyoon.

sa pagkatawo sulod sa mga bugkos sa kaminyoon, ug patubuon sa amahan ug inahan kinsa motahud sa mga panumpa sa kaminyoon nga may hingpit nga pag-unong.”⁶

Sumbanan nga mga Baruganan

Ang duha ka doktrinal nga mga rason nga atong gibalikan og tuon kabahin sa kamahinungdanon sa mahangturong kaminyoon sa plano sa kalipay sa Amahan nagsugyot og sumbanan nga mga baruganan alang niadtong nag-andam nga magminyo, alang niadtong mga minyo, ug alang sa atong pagserbisyo sa Simbahan.

Baruganan 1: *Ang kamahinungdanon sa mabangturong kaminyoon masabut lamang sulod sa kinatibuk-ang kabulugan sa plano sa kalipay sa Amahan.*

Kita pirmi maghisgut ug magpasulabi nga ang kaminyoon mao ang sukaranang yunit sa katilingban, ang pundasyon sa lig-ong nasud, ug mao ang importante kaayong katilingbanon ug kultural nga institusyon. Apan ang gipahiuling ebanghelyo nagtabang kanato sa pagsabut nga kini mas labaw pa niini!

Kita ba kaha tingali maghisgut kabahin sa kaminyoon nga walay igong pagtudlo sa ka importante sa kaminyoon diha sa plano sa Amahan? Ang paghatag og gibug-aton sa kaminyoon sa walay pagsumpay niini ngadto sa yano ug sukaranang doktrina sa plano sa kalipay dili makahatag og igong direksyon, proteksyon, o paglaum sa kalibutan nga nagkalibug ug nagkadaan. Maayo kanato ang paghinumdom sa panudlo ni Alma—nga “Ang Dios mihatag ngadto [sa katawhan] sa mga sugo, *human* ikapahibalo ngadto kanila ang laraw sa kaluwasan” (Alma 12:32; italics gidugang).

Si Elder Parley P. Pratt maayo nga nipahayag sa mga panalangin nga moabut kanato samtang kita nagkat-on, nagsabut, ug maninguha sa paggamit diha sa mga kinabuhi nato sa doktrinal nga mithi sa kaminyoon:

“Si Joseph Smith ang nagtudlo kanako unsaon paghatag og bili sa mapanggaong mga relasyon sa amahan ug inahan, bana ug asawa; sa igsoong lalaki ug babaye, anak lalaki ug babaye.

“Gikan kaniya nga ako nakakat-on nga ang asawa nga mahal nako mahimong maakoa karon ug sa tanang kahangturan; ug nga ang tim-os nga mga simpatiya ug mga pagbati nga nagpamahal kanamo sa usag-usa nagagikan sa tinubdan

sa balaang mahangturong gugma. . . .

“Nahigugma ako kaniadto, pero wala ko masayud kon ngano. Apan karon ako nahigugma—uban ang kalunsay—kainit sa dinasig, gibayaw nga pagbati nga motubay sa akong kalag gikan sa lumalabay nga mga butang niining dautan nga kalibutan ug mopadako niini sama sa lawod. . . . Sa laktod, makahigugma na ako karon nga may espiritu ug usab may pagsabut.

“Pero, nianang panahona ang minahal nakong igsoon, si Joseph Smith, . . . miwalis lamang sa sidsid sa tabil ug nahatagan ko og daklit nga pasiplat sa kahangturan.”⁷

Isip mga lalaki ug babaye, mga bana ug asawa, ug mga lider sa Simbahan, ato bang makita kon sa unsa nga paagi nga ang importansya sa mahangturong kaminyoon masabtan lamang sulod sa kinatibuk-ang kahulugan sa plano sa kalipay sa Amahan? Ang doktrina sa plano naggiya sa mga tawo sa paglaum ug pag-andam alang sa mahangturong kaminyoon, ug kini nagwagtang sa mga kahadlok ug nagbuntog sa mga pagduda nga nakaingon sa pipila ka

mga tawo sa paglangan o paglikay sa kaminyoon. Ang hustong pagsabut sa plano usab makalig-on sa atong desisyon sa hugot nga pagtamud sa pakigsaad sa mahangturong kaminyoon. Atong kaugalingong pagkat-on, atong pagtudlo, ug atong pagpamatuod sa panimalay ug sa Simbahan mapadako samtang mamalandong kita ug sa labaw ka hingpit mosabut ning kamatuoran.

Baruganan 2: *Si Satanas nagtinguha nga ang tanan nga mga lalaki ug babaye unta mahimong miserable sama sa iyang kaugalingon.*

Si Lucifer walay hunong sa pagatake ug pagtuis sa mga doktrina nga importante kaayo sa matag usa kanato, sa atong mga pamilya, ug sa kalibutan. Asa man ang kaaway nagtumong sa iyang labing direkta ug dautan nga mga atake? Walay undang si Satanas sa paglibug sa panabut kalabut sa pagkawat [gender], sa pagpalambo og ahat ug sayop nga paggamit sa gahum sa pagpasanay, ug sa pagpugong sa matarung nga kaminyoon tungod kay sa tinuod ang kaminyoon gi-orden sa

Dios ug ang pamilya mao ang sentro sa plano sa kalipay. Ang mga atake sa kaaway diha sa mahangturong kaminyoon mopadayon sa pagtubo sa kainit, kasagunson, ug ka kalibutanon.

Kay karon kita nakiggubat para sa kaayohan sa kaminyoon ug sa panimalay, sa pinakabag-ong pagbasa nako sa Basahon ni Mormon mibaling ko sa akong pagtagad sa mga paagi nga ang mga Nephite nangandam sa pakiggubat batok sa mga Lamanite. Akong namatngonan ang mga tawo ni Nephi “kita *nasayud sa tuyo* sa [ilang kaaway], ug busa sila nangandam sa pakigsangka kanila” (Alma 2:12; italics gidugang). Samtang nagbasa ug nagtuon ko, nakat-on ko nga ang *pagsabut sa tuyo sa kaaway* usa ka importanteng kinahanglanon sa epektibong pangandam. Kita usab mohunahuna sa tuyo sa atong kaaway niining gubat sa ulahing adlaw.

Ang plano sa Amahan gitumong sa paghatag og direksyon sa Iyang mga anak, sa pagtabang kanila nga magmalipayon, ug sa pagdala kanila og balik ngadto Niya. Ang mga atake ni Lucifer sa plano gituyo paghimo aron ang mga anak sa Dios malibug ug dili magmalipayon ug sa pagpahunong sa ilang mahangturong pag-uswag. Ang tibuok katuyoan sa amahan sa mga bakak mao nga kitang tanan mahimong “mauyamot sama kaniya” (2 Nephi 2:27), ug siya naglihok sa pagtuis sa mga elemento sa plano sa Amahan nga iyang gikalagotan. Si Satanas walay lawas, dili makaminyo, ug dili makabaton og pamilya. Ug siya kanunay nga naninguha sa paglibug sa balaang katuyoan sa pagkawat [gender], kaminyoon, ug pamilya. Sa tibuok kalibutan, atong nakita ang nagkadaghan nga ebidensya sa ka epektibo sa mga paningkamot ni Satanas.

Bag-ohay lang ang yawa misulay sa pag-ipon ug paghimo og legal ang kalibug kabahin sa pagkawat [gender] ug

kaminyoon. Samtang kita motan-aw lapas sa pagka-mortal ug ngadto sa pagka-imortal, sayon nga hunahunaon nga ang sayop nga mga pagpili nga gihimo sa kaaway dili gayud modala sa kahingpitan nga nahimo pinaagi sa pagbugkos sa lalaki ug babaye sa kalipay sa tarung nga kaminyoon, sa hingpit nga kalipay sa kaliwat o sa panalangin sa mahangturong pag-uswag.

Kay nahibalo sa tuyo sa kaaway, ang matag usa kanato angay nga magamping sa pagpangayo og personal nga inspirasyon unsaon pagpanalipod ug pagbantay sa atong kaminyoon—ug unsaon pagkat-on ug pagtudlo og hustong mga baruganan sa panimalay ug sa Simbahan kabahin sa mahangturong kahulugan sa pagkatawo [gender] ug ang papel sa kaminyoon sa plano sa Amahan.

Baruganan 3: *Ang pinakanindot nga mga panalangin sa gugma og kalipay makuba pinaagi sa pakigsaad nga relasyon sa mahangturong kaminyoon.*

Ang Ginoong Jesukristo mao ang sentro sa pakigsaad nga relasyon sa kaminyoon. Palihog tan-awa ang pagkabutang sa Manunubos sa kinatumyan niini nga triangulo, ang babaye anaa sa ubos sa usa ka suuk ug ang lalaki sa ubos sa laing suuk. Karon hunahuna unsay mahitabo sa relasyon tali sa lalaki ug babaye kon sila tagsa-tagsa ug makanunayon nga “moduol ngadto kang Kristo” ug maningkamot nga “mahingpit diha Kaniya” (Moroni 10:32). Tungod sa Manluluwas ang lalaki ug babaye magkasuod.

Samtang ang bana ug asawa magpaduol sa Ginoo (tan-awa sa 3 Nephi 27:14), samtang sila nagkat-on sa pag-alagad ug pagmahal sa usag usa, samtang sila nag-ambitay sa mga kasi-natian sa kinabuhi ug nagtubo og dungan ug mahimong usa, ug samtang

sila mapanalanginan pinaagi sa paghi-usa sa ilang managlahi nga mga kinaiyahan, magsugod sila sa pagkakita sa katumanan nga gitinguha sa Langitnong Amahan alang sa Iyang mga anak. Ang hingpit nga kalipay, nga mao ang tumong sa plano sa Amahan, madawat pinaagi sa paghimo ug pagtahud sa mahangturong mga pakigsaad sa kaminyoon.

Isip mga lalaki ug babaye, mga bana ug asawa, ug isip mga lider sa Simbahan, usa sa atong pinakaimportanteng responsibilidad mao ang pagtabang sa batan-on nga mga lalaki ug

Ang bana ug asawa magkasuod og samot kon sila tagsa-tagsa ug makanunayon nga moduol ngadto kang Kristo.

babaye sa pagkat-on ug pag-andam para sa matarung nga kaminyoon pinaagi sa atong personal nga ehemplo. Samtang mga batan-ong babaye ug lalaki magpakatakus, magpakamaunon, mosakripisyo, ug motahud sa atong mga pakigsaad sa kaminyoon, nan ang mga batan-on maninguha sa pagsunod sa sama nga mga baruganan sa ilang mga pagpangulitawo ug mga relasyon sa kaminyoon. Samtang ang mga batan-on makamatikod nga atong gihimo ang kahupayan ug kahayahay sa atong mahangturong kauban nga atong labing unang prayoridad, sila mahimong dili kaayo makikaugalingon ug mas makahimo sa paghatag, pag-alagad ug paghimo og managsama ug

molahutay nga panag-uban. Samtang ang mga batan-ong babaye ug lalaki makakita sa pagtahud, pagbati, pagsalig ug paghigugma tali sa bana ug asawa, niana sila maninguha sa pagugmad sa samang mga kinaiya sa ilang mga kinabuhi. Atong mga bata ug mga kabatan-onan sa Simbahan makat-on og daghan gikan sa unsay atong gibuhat ug kon unsa kita—bisan sila gamay ra og mahinumduman sa atong gisulti.

Pero daghang batan-ong mga miyembro sa Simbahan karon nahadlok ug napakyas sa pag-uswag ngadto sa mahangturong kaminyoon kay nakita nilang daghang panagbulag sa kalibutan ug kalapasan sa mga pakigsaad diha sa ilang mga panimalay ug sa Simbahan.

Ang mahangturong kaminyoon dili lang temporaryong legal nga kontrata nga mahimong tapuson bisan kanus-a sa bisan unsang rason. Kon dili, kini usa ka sagrado nga pakigsaad sa Dios nga magpabiling lig-on karon ug sa tanang kahangturan. Ang kamatinud-anon ug pag-unong diha sa kaminyoon dili lamang makadani nga pulong nga gigamit sa mga sermon; kon dili, kini kinahanglan mga baruganan nga makita sa atong kaugalingon pakigsaad sa mga relasyon sa kaminyoon.

Samtang atong konsiderahon ang importansya sa atong personal nga ehemplo, kamo ug ako makamatikod ba sa mga bahin nga kinahanglan tang mouswag? Nagdasig ba ang Espiritu Santo sa atong mga hunahuna ug naghumok sa atong mga kasingkasing ug nag-awhag kanato sa pagbuhat ug pagmahimong mas mamaayo? Isip mga lider sa priesthood ug auxiliary, gipukos ba nato ang atong mga paningkamot sa paglig-on sa kaminyoon ug sa panimalay?

Mga bana ug asawa nagkinahanglan og panahon sa paglig-on sa ilang

mga kaugalingon ug sa ilang mga panimalay batok sa mga pagpang-atake sa kaaway. Samtang kita maninguha sa pagpalambo sa mga calling sa Simbahan, sa wala tuyoa ato bang gibabagan ang mga bana ug asawa ug mga inahan ug bana sa pagbuhat sa ilang sagradong mga responsibilidad sa panimalay? Pananglit, nagskedyul ba kita og wala kinahanglana nga mga miting ug kalihokan sa paagi nga mobabag sa importanteng relasyon tali sa bana ug asawa ug sa asawa ug sa ilang relasyon sa mga anak?

Samtang kinasingkasing nato nga palandongon kining mga pangutana-ha, ako masaligon nga ang Espiritu gani karon nagtabang ug mopadayon sa pagtabang kanato sa pagkat-on sa mga butang nga kinahanglan natong buhaton sa panimalay ug sa Simbahan.

Ang Espirituhanong mga Kapanguhaan nga Atong Gikinahanglan

Ang responsibilidad nato sa pagkat-on ug pagsabut sa doktrina sa maong plano, sa pagpatunhay ug pagmahimo nga panig-ingnan sa matarung nga kaminyoon, ug sa pagtudlo og husto nga mga baruganan sa panimalay ug sa simbahan makapahibulong kanato kon makahimo ba kita sa buluhaton. Kita mga ordinaryo nga mga tawo kinsa kinahanglang makahimo og ekstraordinaryo nga buhat.

Daghang tuig ang milabay, si Sister Bednar ug ako nagkapuliki sa pagtubag sa daghang panginahanglan sa bag-o ug himsog nga pamilya—ug sa Simbahan, panginabuhì, ug mga responsibilidad sa komunidad. Usa ka gabii dihang natulog na ang mga bata, nagsultihanay kami og dugay kabahin sa unsa kami ka epektibo sa among pag-atiman sa tanan namo

Usa sa atong pinaka-importanteng responsibilidad mao ang pagtabang sa batan-ong mga lalaki ug babaye sa pagkat-on ug pag-andam para sa matarung nga kaminyoon pinaagi sa atong personal nga ehemplo.

nga importanteng mga prayoridad. Among naamgohan nga dili namo madawat ang gisaad nga mga panalangin sa kahangturan, kon dili kami motahud pag-ayo sa pakigsaad nga gihimo namo sa kalibutan. Among gikauyonan ang pagbuhat ug pagkahimo nga mas maayo pa nga bana ug asawa. Kana nga leksyong nakat-unan sa daghang tuig na nga nanglabay nakahimo og dako kaayo nga kalainan sa among kaminyoon.

Ang maanindot ug yano nga doktrina sa plano sa kalipay naghatag og bililhon nga mahangturong panglantaw ug nagtabang kanato sa pagsabut sa kamahinungdanon sa mahangturong kaminyoon. Kita napanalangin sa tanang espirituhanon nga kapanguhaan nga atong gikinahanglan. Anaa nato ang kahingpitan sa doktrina ni Jesukristo. Anaa nato ang Espiritu Santo ug pagpadayag. Aduna kita'y makaluwas nga mga ordinansa, mga pakigsaad, ug mga templo. Aduna

kita'y priesthood ug mga propeta. Aduna kita'y balaang mga kasulatan ug gahum sa pulong sa Dios. Ug aduna kita'y Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.

Ako nagpamatuod nga kita napanalangin sa tanan nga espirituhanong mga kapanguhaan nga atong gikinahanglan sa pagkat-on, pagtudlo, paglig-on ug sa pagpanalipod sa matarung nga kaminyoon—ug kana sa pagkatinuod kita mahimong magubán pagpuyo sa kalipay isip mga bana ug asawa ug mga pamilya sa kahangturan. Sa sagradong pangalan ni Jesukristo, amen.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa sulat sa Unang Kapangulohan, Feb. 11, 1999; tan-awa sa *Liabona*, Dis. 1999, 1.
2. "Ang Banay: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan," *Liabona*, Okt. 2004, 49.
3. *Liabona*, Okt. 2004, 49.
4. *Liabona*, Okt. 2004, 49.
5. *Liabona*, Okt. 2004, 49.
6. *Liabona*, Okt. 2004, 49.
7. *Sugilanon sa Kaugalingon ni Parley P. Pratt*, ed. Parley P. Pratt Jr. (1938), 297–98.

Usa ka Sagrado nga Responsibilidad sa Paghigugma ug Pag-amuma sa Usag Usa

ELDER L. TOM PERRY

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Pagbalansi sa Atong mga Responsibilidad

Ang hilisgutan nga gisangon kanako mao ang mosunod nga mga pulong nga gikan sa pamahayag kabahin sa pamilya: “Ang bana ug asawa may sagrado nga responsibilidad sa paghigugma ug pag-amuma sa usag usa ug sa ilang mga anak.”¹ Gusto ko nga isulti kini nga hilisgutan sa paagi nga lahi kaayo sa pamilyar na tingali ninyo nga gigamit sa

ubang mga miting sa pagbansay. Dili ko mokutlo og daghan sa tamdanang basahon, hinoon, gusto ko nga makigsulti ninyo sa dinayganay sa inyong serbisyo sa gingharian sa atong Amahan sa Langit. Ang tuyo mao ang pagtan-aw kon mas masabtan ba nato og maayo kon unsaon pagbalansi ang atong mga responsibilidad sa paghigugma ug pag-amuma sa atong mga pamilya kay sa uban nga espesyal nga mga *calling* nga gihatag kanato sa atong Amahan sa Langit.

Sa pagtukod sa Simbahan niadtong Abril 6, 1830, si Propeta Joseph Smith nakadawat og pagpadayag nga girekord karon sa ika-21 nga seksyon sa Doktrina ug mga Pakigsaad. Ang kabahin sa pagpadayag mabasa:

“Tan-awa, adunay talaan nga gitipigan diha kaninyo ug sa sulod niini ikaw pagatawgon nga manalagna, maghuhubad, propeta, apostol ni Jesukristo, anciano [elder] sa simbahan pinaagi sa kabubut-on sa Dios nga Amahan, ug sa grasya sa inyong Ginoong Jesukristo,

“Ingon nga gidasig sa Espiritu Santo sa pagpahimutang sa tukuranan niini, ug sa pagtukod niini ngadto sa labing balaan nga tinuohan. . . .

“Busa, nagpasabut sa simbahan, ikaw maminaw ngadto sa tanan niya nga mga pulong ug mga sugo diin siya mihatag nganha kanimo ingon nga siya nakadawat kanila, maglakaw sa tanan nga pagkabalaan diha sa akong atubangan;

“Kay ang iyang pulong ikaw makadawat, ingon og gikan sa akong kaugalingon nga ba-ba, sa tanan nga pagpailub ug hugot nga pagtuo” (D&P 21:1–2, 4–5).

Diha sa una nga mga pagpanudlo nga gihatag niini nga bag-ong gitukod nga Simbahan mao ang pagsunod sa inspirasyon ug pagpadayag gikan sa Ginoo, pinaagi sa Iyang propeta, sa pagtuman sa atong mga katungdanan sa pagpalambo sa Iyang Gingharian. Misaad siya nga tudloan kita sa padulngan nato aron pagtuman niini nga mahinungdanon nga buhat.

Ang Tambag sa Propeta

Naghunahuna ako nga si Presidente Gordon B. Hinckley, nga atong propeta karon, mihatag nato sa yawe aron sa pagbalansi sa atong mga responsibilidad niadtong unang tibuok kalibutan nga miting sa pagbansay sa mga pangulo, nga gihimo niadtong Hunyo 21, 2003. Niadto nga sibya siya miingon:

“Inyo . . . ang kahigayunan sa pagrepresentar sa Manunubos sa kalibutan samtang kita mopadayon niini nga buhat. Inyo ang kahigayunan sa pag-sulti mahitungod sa katahum sa matubsanon nga dugo sa Ginoong Jesukristo sa ngalan sa Iyang mga anak nga lalaki ug babaye. Anaa pa bay mas halangdon nga kahigayunan kay niini?”

“Pagmalipayon sa inyong kahigayunan. Ang inyong kahigayunan dili molungtud sa hangtud. Sa dili madugay

Sa tibuok kasaysayan, ang Dios naghatag sa iyang balaanong sugo aron mobantay ug manalipud sa balaang panaghiusa sa bana ug asawa.

ang mahibilin ra unya mao ang inyong panumduman sa dako nga kasinatian nga inyong nasinati karon.

“Walay usa kanato ang makahimo sa tanan nga buot natong buhaton. Apan buhaton nato ang atong pinakamaayo kutob sa mahimo. Malipay ako nga ang Manunubos mosulti unya, ‘Maayong pagkabuhat, maayo ug kasaligan nga sulugoon’ (Mateo 25:21).”²

Kon mahinumdoman ninyo, niadto nga sibya mipasabut siya sa atong upat ka mga responsibilidad. Ang una magamit sa hilisgutan nga atong gisulti niini nga sibya. Miingon siya:

“Una, kinahanglan nga dili ninyo pasagdan ang inyong mga pamilya. Walay lain nga labaw pa niini kabililhon. Ang inyong mga asawa ug ang inyong mga anak angayan sa pagtagad sa ilang mga bana ug mga amahan. Kon ang tanan nasulti ug nahimo na, kini nga relasyon sa pamilya mao ang atong madala ngadto sa sunod kinabuhi. Sa lain nga pagkasulti sa mga pulong sa kasulatan, ‘Kay unsa may kapuslanan sa usa ka

tawo kon bisan tuod og matinud-anon siyang nag-alagad sa simbahan apan mawala sa iyang kaugalingong pamilya?’ (tan-awa sa Marcos 8:36).”³

Nagpadayon kini nga mensahe sa atong mga propeta sukad sa una pa nga panahon sa pagkatukod sa Simbahan. Ang labing importante nga dapit sa pagtudlo sa ebanghelyo ug sa pagpangulo anaa diha sa pamilya ug sa panimalay. Kon sundon nato kini nga mga panudlo, makahatag kita og mga buluhaton ug makaplano og mga programa, mga kalihokan, ug mga klase nga makatabang ug mosuporta sa atong mga pamilya.

Pagpahimutang sa mga angay nga Unahon

Kon giunsa nato paggamit ang panahon ug paghimo sa atong mga kinabuhi nga balansi maoy basehan kon giunsa nato pagbuhat ang atong mga katungdanan sa pamilya ug sa atong serbisyo sa Simbahan. Disiplinaha ang inyong kaugalingon pagsunod sa

tambag sa propeta unsaon pagpahimutang sa inyong panahon kon unsay angay unahon.

Ang Imong Mabangturon nga Kapikas

Pagsugod pinaagi sa paghisgut uban sa imong mahangturon nga kapikas kon unsa kadugayon ang inyong panag-uban aron malig-on ang inyong kaminyoon, aron pagpakita sa gugma sa usag usa. Mao kini unahon.

Ang Simbahan motabang sa matag tawo ug mga pamilya sa pagduol kang Kristo ug makabaton og kinabuhing dayon. Ang kinabuhing dayon maoy labing dakong gasa sa Dios ngadto sa mga anak Niya, ug mabatunan pinaagi sa kasuod sa pamilya. Kini nga panagsuod magsugod gayud uban sa panag-uban tali sa bana ug asawa, nga sagrado sa Ginoo ug butang nga dili katiaw-tiawan. Ang pakigsaad sa kaminyoon mahinungdanon sa plano sa Ginoo ug maoy katuyoan sa paglalang Niya sa mga langit ug yuta. Sa tibuok

Ang labing importante nga panudlo nga madawat sa mga bata kinahanglan nagagikan sa ilang mga ginikanan.

kasaysayan, Iyang gihatag ang Iyang balaanong sugo aron mobantay ug manalipud sa balaang panaghiusa sa bana ug asawa.

Ang Inyong mga Anak

Ikaduha, hunahunaa ang espirituhanong panginahanglan sa inyong mga anak. Unsa ka dugay ang gikinahanglan aron mapaniguro nga masuod kamo kanila? Responsibilidad ninyo isip mga amahan ug inahan sa paggahin og panahon sa pagtudlo kanila, ang labing importante nga panudlo nga madawat sa mga bata kinahanglan nakagikan sa ilang mga ginikanan. Kinahanglang pamilyar kita sa gipanudlo sa Simbahan sa atong mga bata aron mapaangay kita nianang pagtulun-an sa atong pagtudlo sa matag bata. Pananglitan, ang pamplit, *Alang sa Kalig-on sa Kabatan-onan*, nagkutlo sa pamahayag sa pamilya, naghatag sa mga batan-on niini nga tambag kabahin sa mga pamilya:

“Ang kalipay diha sa kinabuhi sa banay mahimo nga makab-ot kon gipasukad diha sa mga pagtulun-an sa

Ginoong Jesukristo. Ang malampuson nga kaminyoon ug mga banay natukod ug napadayon diha sa mga baruganan sa hugot nga pagtuo, pagampo, paghinulsol, pagpasaylo, pagtahud, gugma, kalooy, buhat, ug maayong makalingaw nga kalihokan.”⁴

Ang pamplit nagpadayon:

“Ang pagkasakop sa usa ka banay usa ka dako nga panalangin. Ang inyong pamilya makahatag og panaguban ug kalipay, makatabang ninyo nga makat-un og husto nga mga baruganan sa mahigugmaong palibot, ug makatabang nga maandam kamo sa kinabuhing dayon. Dili managsama ang mga pamilya, apan kada usa importante sa Langitnong plano.

“Buhata ang imong parte sa pagtukod og malipayong panimalay. Pagmalipayon, pagmatinabangon, ug pagmahunahunaon sa uban. Daghang problema sa panimalay ang nahimo kay ang mga sakop sa pamilya hakog ug walay pagbati ang sinultihan o lilihokan. Hunahunaa ninyo ang panginahanglan sa ubang sakop sa pamilya. Tinguhaa nga ma-tigpasiugda

sa kalinaw imbis mangomedy, makig-away, ug makiglalis. Hinumdumi nga ang pamilya maoy labing sagrado nga yunit sa Simbahan.”⁵

Pagsangkap Alang sa Atong Pamilya

Ang atong ikatulo nga prayoridad mao ang pagsangkap sa atong mga pamilya. Sa gihapon gikan sa pamahayag kabahin sa banay:

“Pinaagi sa balaanon nga laraw, ang mga amahan mangulo sa ilang mga banay diha sa gugma ug pagkamatarung ug adunay kapangakohan sa pagsangkap sa mga kinahanglanon sa kinabuhi ug pagpanalipud alang sa ilang mga banay.”⁶

Nagkinahanglan kita og maayong kahanas aron makatrabaho. Sa nagkausab nga kalibutan, kinahanglan nga makakat-on gayud kita og bag-o, kay tingali og biya na ang atong nakat-onan. Bisan kon nalinga kita sa mga buluhaton sa Simbahan, dili gayud kita mopalabay sa higayon sa pagdugang sa atong nakat-onan ug palamboon ang kaayohan sa atong mga pamilya. Kinahanglan nga gahinan nato og

igong panahon ug pagplano aron pagpangandam sa umaabut.

Kini nga tambag magamit sa mga babaye ingon usab sa mga lalaki. Bisan kon ang kapangakuhan sa pag-sangkap sa pamilya iya gayud sa mga amahan, ang pamahayag nagpasabut nga “ang kakulangan, kamatayon, o sa laing pagkabutang” nagkinahanglan usab ninyo mga sister sa paggamit ug pagpalambo sa inyong mga nakat-onan aron pagtabang sa pagsangkap sa inyong mga pamilya.

Ang Pag-alagad sa Simbahan

Ang ikaupat sa atong prayoridad mao ang pasalig nga atong gigahin sa kalihokan sa Simbahan. Bililhon sa mga aktibong Santos sa Ulahing mga Adlaw nga pamilya ang ilang panahon sa Simbahan ug naggahin sila og igong higayon niini nga kalihokan.

Kinahanglan ang mga lider magbiantayon sa managlahing kahimtang sa pamilya kon mamisita ug mohimo og mga pasalig. Mga pamilyang may batan-ong mga anak diin ang duha ka ginikanan may mga bug-at nga calling nga makapabiya kanila sa panimalay

Kita makahimo sa pagpatubo sa atong relasyon sa atong mga pamilya samtang kita nagserbisyo sa atong mga calling sa Simbahan.

maoy sagad mobati nga makalangan kanila ang kalihokan sa Simbahan. Ang mga lider sa Simbahan makatabang pinaagi sa pag-ila ug paglig-on sa mga paningkamot sa pagbalanse sa serbisyo sa Simbahan ug sa ilang mga reponsibilidad sa pamilya.

Pagpanginlabot sa mga Miyembro sa Pamilya

May mga paagi sa pagdugang sa pakig-uban sa atong mga pamilya samtang nagtuman sa mga *calling* sa Simbahan pinaagi sa ilang pagpanginlabot, kon angay, sa atong serbisyo sa Simbahan. Tugoti ako sa paghatag og personal nga ehemplo.

Ang akong amahan sa bata pa ako nag-alagad nga bishop. Daghan siya ug kabilinggan tungod kay abogado. Aktibo usab siya sa publikong mga kalihokan ug nagustohan kaayo isip mamumulong. Ug, sa tinuod, amahan siya sa unom ka anak. Kanunay ako nga magpasalamat nga ang akong amahan may hustong prayoridad. Ang akong inahan ang kanunay niyang unahon pagtagad. Klaro kaayo sa iyang pagdala kaniya. Gisundan kini og matinud-anon nga pagtagad sa matag usa sa iyang mga anak

Sa unom pa ako ka tuig nakadawat ako og pula nga gamay nga wagon isip pinaskohan. Sama gayud niini

kagamay nga wagon. Ang gamay nga pula nga wagon ang nagbugkos tali kanako ug sa akong amahan. Sa iyang kadaghan ug bulohaton, mangita gayud siya og paagi nga malakip

ang iyang pamilya sa mga kalihokan sa walay pagminus sa iyaha.

Daghan sa iyang serbisyo isip bishop nahinabo atol sa Great Depression niadtong 1930. Daghan sa among mga miyembro sa ward naglisud kaayo. Isip bishop, responsibilidad niya ang paghatag sa mga panginahanglan aron sila mabuhi. Ingon og maayo kini nga kalihokan sa usa ka bishop, sa iyang anak, ug sa gamay nga pula nga wagon.

Mopauli ako gikan sa eskwelahan ug makita ang gipundok sa kilid sa garahe—harina, asukar, trigo, ug ubang mga sangkap. Nasayud ako nga nianang gabhiona ang akong amahan ug ako may kahigayonan nga mag-uban.

Sa pag-abot niya sa balay, ang gamay nga pula nga wagon mapuno sa mga sangkap nga dad-on sa usa ka pamilya. Kaming duha, maglakaw ug mag-istoriya, mohuman sa among welfare nga buluhaton sa pagdala sa mga pagkaon.

Nakasaksi ako mismo sa gugma ug pag-atimang gihimo sa maayong lider sa priesthood sa iyang mga miyembro sa ward. Labaw ka importante, nakahigayun ako sa paggahin og bililhong panahon uban sa akong amahan.

Pagtumong sa Nag-una nga mga Prayoridad

Tugoti nga modasig ako kaninyo pagbuhat sa gitudlo namo kaninyo sa miaging miting sa pagbansay sa mga pangulo. Nagpahinumdom kami kaninyo nga tanang mga yunit sa Simbahan nga anaa sa nagkalahing ang-ang sa pag-uswag, ug tanan nga mga yunit may managlahing panginahanglan. Kon magplano kita sa mga programa

sa Simbahan, kinahanglan gayud nga hunahunaon ang mga pamilya.

Usab, mopasidaan kami nga dili hatagan ang inyong miyembro og subra sa usa ka calling sa Simbahan ug sa home teaching ug visiting teaching. Disiplinaha ang inyong kaugalingon sa pagsunod sa nag-unang mga prayoridad, ug mahibulong kamo kon giunsa sa inspirasyon sa Ginoo paggiya ninyo sa pagtuman ninyo sa inyong mga responsibilidad nga mahimong sulugoon sa Iyang gingharian.

Ang katapusang tumong sa napa-hiuling Simbahan mao ang pagpahigayun ug paghatag kanato og mga kahigayunan sa pagtabang sa Ginoo sa Iyang buhat sa pagpahinabo sa pagka-imortal ug sa kinabuhi nga dayon sa tawo. Buhaton nato kini pag-una pinaagi sa pamilya. Niini nga nagkaubos nga moralidad, gubot nga politika, kasamok sa mga nasud, ug way klarong ekonomiya, ang tumong nato nga lig-unon ug palungtaron ang mga pamilya madugangan ug palamboon gayud. Ang mismong tuyo

sa Simbahan mao ang pagtabang sa mga pamilya nga maluwas ug mahimaya sa walay katapusang gingharian sa langit.

Ang Sumbanan nga Basahon sa Banay

Sa miaging mga tuig gimantala nato ang usa ka espesyal nga *Sumbanan nga Basahon sa Banay*. Para gamiton kini sa mga miyembro, ilabi na sa bagong nakabig o limitado ang kasinatian sa Simbahan. Nag-awhag kami nga gamiton kini. Kini nagsugod sa pamahayag nga:

“Ang pamilya maoy sukaranang yunit sa Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw ug labing importanting sosyal nga yunit karon ug sa kahangturan. Gitukod sa Dios ang pamilya aron mohatag og kalipay sa Iyang mga anak, nga makahimo kanila sa pagkat-un og hustong baruganan sa mahigugmaong palibut, ug pag-andam kanila sa kinabuhing dayon.

“Ang panimalay maoy pinaka-

importanting dapit sa pagtudlo, pagkat-on, ug paggamit sa mga baruganan sa ebanghelyo.”⁸

Sa gihapon, amo kamong gidasig nga

mobasa sa makatabang nga mga pagtulun-an niini nga booklet.

Ang Ebanghelyo sa Manluluwas

Ang Ginoo ug Manluluwas nato personal nga mialagad sa mga tawo, nagbayaw sa nilupigan, naghatag og paglaum sa nawad-an og kadasig, ug nangita sa nawala. Sa Iyang mga pulong ug binuhatan, gipakita Niya sa mga tawo nga siya nahigugma ug nakasabut ug nagtahud kanila. Giila Niya ang balaang kinaiya ug mahangturong bili sa matag tawo. Gani sa pagtawag sa mga tawo nga maghinulsol, gihimaraud Niya ang sala sa walay paghimaraud sa nakasala.

Sama sa Manluluwas nato, isip mga lider sa Simbahan higugmaon gayud nato ang mga tawo nga gialagaran nato, mopakita og pagtagad ug kabalaka sa matag tawo. Unta panalanginan kita sa Ginoo niining sagrado nga responsibilidad nga gihatag Niya kanato maoy akong giampo, sa pangalan ni Jesukristo, amen.

MUBO NGA MGA SULAT

1. “Ang Banay: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liabona*, Okt. 2004, 49.
2. “Maglipay sa Kahigayunan nga Makaalagad,” *Tibuok Kalibutan nga Miting sa Pagbansay sa mga Pangulo*, Hunyo 21, 2003, 24.
3. *Tibuok Kalibutan nga Miting sa Pagbansay sa mga Pangulo*, Hunyo 21, 2003, 22.
4. *Liabona*, Okt. 2004, 49.
5. *Alang sa Kalig-on sa Kabatan-onan* (pamplit, 2001), 10.
6. *Liabona*, Okt. 2004, 49.
7. *Liabona*, Okt. 2004, 49.
8. *Sumbanan nga Basahon sa Banay* (2001), 1.

Ang Sumbanan nga Basahon sa Banay (*item no. 31180*) mahimong makuba pinaagi sa mga Church distribution center ug service center.

Ang mga Ginikanan Adunay Sagrado nga Katungdanan

BONNIE D. PARKIN

Kinatibuk-ang Presidente sa Relief Society

Mga Responsibilidad sa Pamilya

Kon aduna ko'y gusto nga mahitabo sa mga ginikanan ug mga lider niini nga Simbahan, mao nga ila untang bation ang gugma sa Ginoo sa ilang mga kinabuhi matag adlaw sa ilang pag-atiman sa Langitnong mga anak. Mahimo nga dili ang akong isulti ang makatandog sa inyong kasingkasing, kondili ang gihunghong sa Espiritu kaninyo. Sunda kanang maanindot nga mga pag-aghat.

Tataw pa kaayo nakong nahinumduman sa dihang gihatag ang pamahayag

kabahin sa pamilya: Septyembre 23, 1995. Naglingkod ko didto sa Tabernacle sa kinatibuk-ang miting sa Relief Society. Ang panapos nga mamumulong mao si Presidente Hinckley. Gipresentar niya ang “Ang Banay: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan.” Ang kahilum diha sa kongregasyon apan diha usab ang kahinam; tubag sa, “Oo—nagkinahanglan kami og tabang sa among mga pamilya!”

Nahinumdom ako sa pagbati nga husto kaayo kini. Nanaligid ang mga luha sa akong aping. Sa pagtan-aw ko sa mga sister nga duol nako, mora og nakasinati sila og samang mga pagbati. Dihay daghan kaayo sa pamahayag nga ako dili makahulat nga makakuha og kopya aron tun-an kini. Ang pamahayag nagpamatuod sa kaligdong sa mga babaye. Ug kon hunahunaon, una kining gihatag ngadto sa mga babaye sa Simbahan diha sa kinatibuk-ang miting sa Relief Society—nasayud ako nga gihatagan og bili ni Presidente Hinckley ang mga babaye.

Ania kitang tanan dinhi isip mga lider sa Simbahan. Daghan kita og buluhaton. Apan kinahanglan nga akong hunahunaon—sama sa inyong buhaton—nga ang una natong responsibilidad mao ang ato mismong pamilya. Hinumdumi, nga usa sila sa pipila ka mga panalangin nga atong naangkon

aron madala nato ngadto sa kahangturan!¹ Si Newel K. Whitney usa ka bishop sa unang Simbahan sa Kirtland. Sama ninyo mga bishop karon, tingali nagkapuliki siya og buhat sa daghang maayo nga mga butang. Apan gibadlong siya sa Ginoo ug gimandoan sa “paghan-ay sa *iyang* pamilya” (D&P 93:50; italics gidugang). Mga kaigsoonan, kini nga tambag alang usab natong tanan.

Daghan kaninyo ang mga ginikanan o mga apohan, o sa umaabot mahimo na. Apan minyo man o dili, mga sakop kitang tanan sa mga pamilya. Hunong usa ug paghunahuna sa inyo mismong pamilya. Unsay inyong ganahan kanila? Usa ka butang nga ganahan nako sa akoa mao ang kalipay nga ang akong upat ka anak nga mga lalaki ganahan nga magkauban.

Unsa nga doktrina sa pamilya ang gitudlo sa pamahayag? Gusto ko nga mopokus sa usa ka paragraf: “Pinaagi sa balaanon nga laraw, ang mga amahan mao ang mangulo sa ilang mga banay diha sa gugma ug pagkamatarung ug may kapangakohan sa pagsangkap sa mga kinahanglanon sa kinabuhi ug sa pagpanalipud alang sa ilang mga banay. Ang mga inahan ang unang may kapangakuhan sa pag-atiman sa ilang mga anak. Niining sagrado nga mga kapangakohan, ang mga amahan ug mga inahan adunay katungdanan sa pagtabang sa usag usa ingon nga magkauban.”²

Ganahan ko sa mga pulong, “pinaagi sa balaanon nga laraw.” Ang paggaginikanan maoy kabahin sa balaanong plano sa atong Langitnong Amahan alang sa Iyang mga anak. Isip mga ginikanan, kita adunay responsibilidad sa pagsangkap, pagpanalipud ug pag-amuma sa atong mga pamilya.

Sa unsang paagi kini nga mga sumbanan—sa *pagsangkap*, *pagpanalipud*, ug *pag-amuma*—makatabang

kanato sa pagpadako og matarung nga mga anak?

Pagsangkap

Ang pamahayag nag-ingon nga ang mga ginikanan kinahanglan nga mongsangkap sa “mga kinahanglanon sa kinabuhi.” Pero unsa kanang mga kinahanglanon? Oo, kini mao ang kapasilungan, ug pagkaon kini sa lamesa. Apan tungod sa plano sa ebanghelyo, nasayud kita nga aduna pay labaw niana. Naglakip kini og mga kahanas—mga butang nga magpalambo og kinaiya. Maghunahuna ta og pipila.

Nagsangkap kita sa atong mga anak samtang kita nagtudlo kanila unsaon sa pagtrabaho. Sultihan ko kamo kabahin sa apo ko nga lalaki nga si Jacob. Dili siya gustong moeskwela. Ang iyang inahan misulay sa daghan kaayong mga butang. Sa katapusan gipalingkod niya ug giingnan, “Si papa moadto sa trabaho ug mangita og kwarta. Ang akong trabaho magpabilin sa balay ug moamuma kanimo ug sa imong mga igsoon. Ug ang imong trabaho, Jacob, mao ang moeskwela.” Sa pagkasabut ni Jacob sa baruganan, gidawat niya kini ug mieskwela.

Magtudlo usab kita sa atong mga

anak sa pagtrabaho pinaagi sa pagpaabut kanila nga mohimo sa buluhaton ug, kon angayan, motrabaho gawas sa panimalay. Motabang kita sa atong mga anak nga mosangkap sa ilang kinabuhi pinaagi sa pagtudlo kanila sa kabililhon sa trabaho. Sugdi og sayo! Nag-ingon ang akong bana nga ang pinakamahinungdanon nga nahatag sa iyang amahan kaniya mao ang kagawasan—tungod kay siya gitudloan niya pagtrabaho.

Ang pagdumala sa atong mga panalapi makatabang usab kanato nga mahimong maayo nga mga tigsangkap. Isip mga ginikanan, maghiusang magplano aron mabuhi sa badyet. Tudloi ang inyong mga anak sa kalainan sa mga gusto ug gikinahanglan. Ayaw paghimo og dili makatarunganong problema sa panalapi sa imong kapi-kas. Sa dihang mitambag si Presidente Hinckley kanato nga molingkawas sa utang, usa ka amahan nga akong nailhan nakig-atubang sa minyo niyang mga anak ug nangutana kanila kabahin sa ilang mga pinansyal. Nasurprisa siya sa pagkahibalo nga ang duha dagko og utang. Iya dayon silang gipangutana kon makatabang ba siya sa pagplano.

Ang edukasyon ug pagbansay makapahimo sa mga ginikanan sa pagsangkap. Dasiga ang inyong mga anak sa pag-eskwela kutob sa ilang mahimmo. Sa pipila ka mga nasud, ang mga batan-on dili takus sa pahulam sa Perpetual Education Fund tungod kay wala sila makahuman sa high school.

Sa karon nga kalibutan, importante kaayo nga magpadayon sa pagkat-on ang mga ginikanan.

Pagpanalipud

Ang ikaduhang sumbanaan nga gusto nakong hisgutan mao ang *pagpanalipud*. Panalipud sa unsa? Sa kadaut—pisikal ug sa espirituhanon. Nagpanalipud kita kon atong gitudloan ang

atong mga anak nga sila adunay balaanon nga bili, kon mosimba kita isip pamilya, kon mag family home evening kita, kon mag-ampo kita isip pamilya, kon manag-uban kita nga magtuon sa mga kasulatan. Sayon ra kaayo ning butanga, apan mopamatuod ko kaninyo nga maghatag kini og gamhanang panalipud.

Ang pamahayag nagtudlo nga ang mga ginikanan may sagrado nga katungdanan sa pagpanalipud sa ilang mga anak. Ang pang-abuso mahimong sa emosyon, sama nga nakaminus ka sa imong asawa o anak, mopakawalay bili kanila, walay paghigugma ug pagbati. Ang mga amahan wala manalipud sa ilang mga pamilya kon ilang hapakon, o tamparuson ang ilang mga asawa o mga anak. Usa ka sister sa Kasadpang Aprika nag-ingon nga sa wala pa siya moapil sa Simbahan, ang iyang amahan modagmal sa iyang inahan ug mga anak. “Karon”, matud niya, “tagdon na mi niya uban sa respito ug kalumo tungod kay nasabtan na niya nga mga anak kami sa Dios.”

Ang mga ginikanan nanalipud sa ilang mga anak pinaagi sa pag-ila sa matang sa ilang mga higala. Usa ka batan-ong babaye nasuko sa dihang gipangutana siya sa iyang amahan kabahin sa iyang mga kalihokan magabii. Mipasabut ang amahan nga ang pamahayag nag-ingon nga kinahanglang manalipud gayud siya sa iyang pamilya ug mahal niya ang iyang anak nga babaye mao nga gusto siyang maniguro nga luwas siya.

Kinahanglan gayud nga panalipdan usab nato ang atong mga anak sa mga impluwensya sa medya. Pakisayud kon unsay gitan-aw sa inyong mga anak sa telebisyon, sa mga sinehan ug sa mga panimalay sa ilang mga higala. Kon aduna kamo'y kompyuter sa inyong panimalay, siguroa nga himan kini alang niadtong mga butang nga “mahiyason, matahum, o maayo og dungog o dalaygon” (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:13).

Gipanalipdan kita sa atong pagsunod sa buhi nga propeta. Sa unsang paagi nga napanalipdan kamo isip pamilya tungod sa pagsunod sa tambag ni Presidente Hinckley nga mobasa sa Basahon ni Mormon? Bag-o pa lang kong nakadawat og mubong sulat gikan sa usa ka sister sa England.

Misulat siya:

“Nakigbisog ang akong pamilya sa miaging tuig uban sa amahan nga mipili nga dili na gayud mosimba. Aktibo siya kanhi sa tibuok niyang kinabuhi ug diha sa bishopric. Kinasingkasing akong nangamuyo sa Ginoo kon unsay akong mabuhar aron dili mobati og kaligutgot ug kapait. Nag-family home evening ug nag-ampo ako sa akong kagalingon uban sa mga bata. Samtang

didto sa templo naaghat ako, tungod sa

hagit sa pagbasa sa Basahon ni Mormon, sa dili lamang paghatag og panahon sa kasulatan uban sa mga bata kondili dad-on ang mga bata ug ang mga kasulatan ngadto sa akong bana, bisan asa siya dapit diha sa balay. Mao nga nag-uban kami, magabii inig ka 9:00 aron pangitaon siya. Mobasa siya uban kanamo—dili sa una, apan karon gibuhar na niya. Moadto na siya sa miting sa Simbahan, uban kanamo sa family home evening, ug mangulo sa mga panaghisgut sa ebanghelyo. Ang mga anak ko ang nagsilbing tiil sa Ginoo ug midala sa mga pulong sa makaluwas nga gugma ngadto sa akong bana. Dako kini nga panalangin sa akong pamilya.”

Pag-amuma

Ang ikatulo ug katapusang sumbanan mao ang *pag-amuma*. Unsay hitura sa pag-amuma? Sama sa unsa ang pagbati niini? Sama sa unsa

ang tunog niini? Ang pag-amuma sama sa, bation sama sa ug motunog sama niining kasulatan: “Sa pagdani, sa pagkamainantuson, sa kalumo, ug kaaghup, ug sa tiunay nga paghigugma; sa pagkamabination” (D&P 121: 41–42). Tugoti akong makigbahin og pipila lang ka mga ehemplo.

Gihunahuna ko nga ang pag-amuma sama nga nagdisiplina uban sa gugma. Usa ka batan-ong inahan mosanta sa iyang anak kon dili siya mosunod. Mohakup sa iyang kamot sa nawong sa bata motan-aw sa iyang mga mata, ug moingon, “Paminawa ko.” Kinahanglang tudloan ta ang atong mga anak nga mohimo og maalamong mga pagpili, pero dili nato matangtang ang linugdangan sa ilang nahimo. Hinumdumi, nga ang basihan sa plano sa atong Langitnong Amahan mao ang kabubut-on.

Sama sa unsa ang bation sa pag-amuma? Sagad sa pagtulun-an ug pagpalambo sa relasyon sa pamilya mahitabo sa mubo, wala planoha nga mga higayon atol sa atong inadlaw nga

buluhaton. Ang talad kan-anan maoy usa ka dapit sa pagtinagdanay sa usag usa, mopakigbahin sa inadlaw nga mga kalihokan, maminaw ug modasig sa usag usa, ug gani magkinataw-anay. Nasayud ko nga ang katawa mopagaan sa pas-anon. Mahal nga mga ginikanan, himoa nga regular ang pagpangaon sa mga tawo nga gimahal ninyo.

Human na ba ang pagkaginikanan ninyo kon ang inyong mga anak dagko ug nagkinaugalingon na? Wala, ang pasabut mao nga dili ka gayud mahuman. Apan nia ta niini nga mahinungdanong kalihokan sa paghimo og mga mahangturong pamilya. Samtang ang akong bana ug ako nagmision sa England, usa sa among mga anak nga lalaki ug ang iyang pamilya namisita. Nahinumdom ko niya nga miingon, “Ania kami kay nagkinahanglan nga maamuma.” Kay ginikanan, kanunay gayud nga ginikanan. Di ba pinakamaayo kana? Sa paghومان ko og basa sa Basahon ni Mormon niadtong Disyembre, nakaamgo dayon ko sa kamatuoran nga gani si Mormon mitambag sa hamtong niyang anak nga si Moroni: “Akong anak, pagmatinud-anon diha kang Kristo; . . . hinaut unta nga si Kristo mobayaw kanimo . . . ug sa iyang kalooy ug pagkamainantuson, ug ang paglaum sa iyang himaya ug kinabuhi nga dayon, moabut sa imong salabutan sa kahangturan” (Moroni 9:25).

Sama sa unsa ang tunog sa pag-amuma? Usahay lisud sa pagkuha og labaw sa usa ka pulong nga tubag gikan sa usa ka tin-edyer. Niay pangutana nga nakaplagan ko nga makatabang kaayo pag-usab niana: “Unsay kinadak-ang hagit o pakigbisog nga anaa kaninyo karon?” Kini nga pangutana ang moaghat sa mga batan-on aron makigbahin. Ug kon ilang buhaton, paminaw lang! Ayaw hukmi o tambag o bisan unsa pa. Paminaw lang. Mahibulong ka lang sa mga tubag ug kasuod nga mamugna. Mga bishop ug mga magtatambag, kini

mismong pangutana makapalig-on sa inyong pag-interbyu sa kabatan-onan sa inyong mga ward.

Ang tunog sa pag-amuma sama sa pamilya nga pag-ampo. Usa sa dili ko gayud malimtan sa akong amahan mao ang pagluhod uban sa akong mga igsoon sa may higdaanan sa akong mga ginikanan sa ilang gamay nga lawak ug naminaw sa pangamuyo sa akong amahan ngadto sa Langitnong Amahan aron panalangin ang among inahan nga naospital. Ang pagkadungog sa kinasingkasing nga pag-ampo sa akong amahan nakatabang kanako nga masayud nga may Dios sa langit nga maminaw. Iampo ang inyong mga anak sa ilang buluhaton sa eskwelahan ug sa panalipud niana nga adlaw. Ang mga anak nato nasayud sa atong gugma ug gilaoman kon sila makadungog nga giampo nato sila.

Paglig-on sa mga Pamilya

Isip lider, unsaon ninyo paglig-on ug pagtabang sa mga pamilya nga inyong gisilbihan? Makagamit kamo niadtong samang mga sumbanan—pagsangkap, panalipud, ug pag-amuma—aron malig-on ang inyong mga pamilya sa ward.

Ang mga lider mosuporta sa mga ginikanan pinaagi sa pagtahud kanila, dili sa pagsapaw sa katungdanan diha sa bata. Mahimo kang motudlo, mahimo kang makigbahin sa samang interes, apan ayaw pagbut-i ang mga ginikanan kon unsaon sa pagbuhat. Usa ka inahan mipakigbahin: “Para kanako ingon og ang katapusang mga tawo nga gustong paminawon sa tin-edyer ko nga anak nga mga lalaki, mao ang akong bana ug ako. Usahay, ang akong anak nga mga lalaki, mosugot sa mga pamugos sa isigkaingon, dili na maminaw. Nagpasalamat ko sa mga lider sa Simbahan nga mitambag sa among mga anak. Wala sila mospaw sa among pagkaginikanan. Naminaw sila, apan mihatag og suporta sa *among* paggiya, ug gibalik sila kanamo.”

Isip mga pamilya may panginahanglan kita. Gamay lang nga kinasingkasing tambag sa nag-inusarang mga inahan. Ipakigbahin ko kaninyo ang istorya sa usa ka inahan og lima ka anak nga ang bana na-assign sa Irag. Miasoy siya:

“Sa dihang mibiya ang akong bana sayo sa Pebrero, may gisaligan kaming mga sakyanan. Hinoon, pagka Nobyembre, nangadaut kini ug wala namo kini mapaayo. Atol ning panahona, ang desisyete anyos kong anak nga lalaki misulti kanako nga wala siya’y plano nga magmision kay dili siya siguro nga tinuod ang ebanghelyo. Kon dihay higayon sa akong kinabuhi nga nagkinahanglan og mga panalangin sa priesthood, mao na kadto. Wa na ko kahinumdom sa mga detalye kanus-a o diin, apan klarong nahinumdoman ko nga nakadawat og labaw sa usa ka mga panalangin gikan sa mapinanggaong naghupot sa priesthood niadtong higayona. Nahibalo gayud ako nga makatabang ko sa akong mga home teacher ug sila moanha dayon. Walay usa nga makaayo sa akong van, apan makahatag sila kanako sa gikinahanglan kaayong mga panalangin sa priesthood, ug nakakita sab sila og moayo sa sakyanan.”

Maunungong mga home teacher nakahimo og kalainan alang niini nga pamilya, ug makahimo og kalainan sa mga pamilya sa nag-inusarang ginikanan sa ilang pagkaila kanila, mosalig ug mohatag og mga panalangin sa priesthood. Mga Bishop, mga lider sa grupo sa high priest, mga presidente sa korum sa elder, kining mga inahan nagkinahanglan sa panalangin sa priesthood sa ilang panimalay, ingon man sa talagsaon ta nga nag-inusarang mga sister.

Mipasidaan si Presidente Hinckley kabahin sa “pag-apil sa sala sa kalibutan” napulo ka tuig na nga milabay sa pagmantala sa pamahayag. Kini nga mapanagnaong pamahayag naglig-on sa “mga sumbanan, doktrina, ug buluhaton sa Ginoo kabahin sa pamilya.”³ Agig kalainan, ang kalibutan misulay

Ang mga lider mosuporta sa mga ginikanan pinaagi sa pagtahud kanila, dili sa pagsapaw sa pagdisiplina sa bata.

pagdiktar sa tahas sa mga babaye ug sa pagkainahan. Karon ang mga babaye gisultihan nga nagkinahanglan og nindot nga trabaho, magpasakop sa organisasyon, ug, manganak, kon may ikasarang. Ang dungganang tahas sa inahan nag-anam og kawala. Klarohon ko kini: dili gayud nato tugotan ang kalibutan nga mohulga sa nasayran nato nga hinatag pinaagi sa balaan nga plano.

Sisters, tugoti nga klaruhon ko pagsulti kaninyo sulod sa pila lang ka minutos. Isip mga miyembro sa Relief Society sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, panalangin nato ug katungdanan nato ang pag-amuma ug pagpaluyo sa yunit sa pamilya. Kada usa sakop sa pamilya ug kada pamilya nagkinahanglan nga lig-unon ug panalipdan.

Ang dako kaayo nga tabang nako nga mahimong tig-atiman sa panimalay nagsugod sa akong inahan ug apohang babaye dayon sa mga sister sa Relief Society sa ubang ward diin kami nakapuyo. Nakakat-un ko og kahanas; nakita ko ang mga kalipay nga miabut sa pag-atiman og panimalay nga buot puy-an sa uban. Sugod sa Enero 2006, may bag-o nga mga sumbanan para sa mga miting ug mga kalihokan sa

panimalay, banay, ug personal nga pagpalambo. Maghatag kini og dugang nga panahon sa mga sister aron makaapil sa Relief Society. Karon mga lider sa Relief Society, siguroa nga ang mga miting ug ang kalihokan nga giplano ninyo molig-on sa mga panimalay sa inyong mga sister.

Ang visiting teaching maoy lain nga paagi sa pagsuporta sa pamilya. Gilauman ko nga kamong tanan makahigayon nga mahimong visiting teacher. Ang visiting teacher dili lang molig-on sa usa ka sister sa pagkaespiritwal, kon dili anaa sa talagsaon nga posisyon sa pag-amuma ug pagbanabana sa mga panginahanglan. Mga lider sa Relief Society, lihok dayon sa inyong mga miting sa welfare komite, ug i-report ang espirituhanon ug temporal nga panginahanglan nga nakita sa inyong mga visiting teacher.

Ang Putli nga Gugma ni Kristo

Kamong mga minyo na, hinumdu-mi. Unsay nakapahigugma ninyo sa inyong kapikas? Ang paghinumdum niini makahatag kaninyo og mapasayloon nga kasingkasing. Ipakita ninyo ang gugma sa usa'g usa. Ang asawa makahimo og kalainan sa kinabuhi sa iyang

bana sa pagpalambo niya sa iyang pag-salig sa kaugalingon. Makapasanag ang bana bisan sa pinakangitngit nga adlaw uban sa tulo ka yano nga mga pulong: "Gihigugma ko ikaw." Usa sa pinakanindot nga gasa nga mahatag sa ginikanan sa ilang sa mga anak mao ang pagpakita og gugma sa usag usa.

Ang tahas nato isip ginikanan sa pagmatuto og matarung nga mga anak mao ang pagsangkap, pagpanalipud ug pag-amuma, ug mabuhat ta kini isip managkauban. Mao usab ang buhaton nato isip mga lider. Ang mahimo nga lider lisud nga trabaho. Ang pagkaginikanan lisud nga trabaho. Mawad-an kita sa kadasig, apan magpadayon lamang kita. Akong nahunahuna nga nakakat-un kita kabahin sa tiunay nga gugma ni Kristo diha sa atong mga pamilya ug sa serbisyo sa Simbahan.

Isip mga ginikanan ug mga lider kinahanglang ihatag nato sa atong mga anak ang gugmang gihatag sa Langitnong Amahan kanato. Sa Moroni 8:17, atong mabasa "ako napuno uban sa gugma nga putli, nga mao ang walay katapusan nga gugma." Idugang niini ang mga pulong sa Ginoo: "Sul-ubi ang inyong mga kaugalingon uban sa higot sa gugma nga putli, ingon sa usa ka kupo, nga mao ang higot sa kahingpitan ug kalinaw" (D&P 88:125). Gidapit ko kamo, sa tanan ninyo nga mga kalihokan sa pagkupo sa gugmang putli, pagpuno sa inyong pamilya sa tiunay nga gugma ni Kristo.

Isip mga pamilya ug isip mga lider, hinaut nga kamo panalanginan sa Ginoo nga masapnay kadto nga inyong gimahal sa pandong sa gugma nga putli, nga kitang tanan makabalik sa atubangan sa atong Amahan sa Langit ug magpuyo uban Kaniya sa kahangturan. Sa pangalan ni Jesukristo, amen.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-wa sa Gordon B. Hinckley, "Maglipay sa Kahigayunan nga Makaalagad", *Tibuok Kalibutan nga Miting sa Pagbansay sa mga Pangulo*, Hunyo 21, 2003, 22.
2. "Ang Banay: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan," *Liabona*, Okt. 2004, 49.
3. "Stand Strong Against the Wives of the World," *Ensign*, Nob. 1995, 100.

Langitnon nga mga Panimalay, Mahangturon nga mga Pamilya

PRESIDENT THOMAS S. MONSON
Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan

Pagtukod og Mahangturon nga Panimalay

Sa mapainubsanong espiritu nga ako nagrepresentar sa Unang Kapangulohan isip panapos nga mamumulong niini nga miting. Kita nadasig ug nabayaw sa mga pakigpulong nila ni Elder Bednar, Elder Perry, ug Sister Parkin. Ang mga hunahuna nato na sentro sa panimalay ug pamilya sa pagpahinumdum nga “ang panimalay mao ang basihan sa matarung nga kinabuhi, ug walay laing paagi

ang makapuli o makatuman sa importanteng buhat niini.”¹

Ang panimalay dili lang balay nga tinukod sa kahoy, adobe o bato. Ang panimalay hinimo sa gugma, sakripisyo ug pagtahod. Kita ang responsable sa panimalay nga atong tukuron. Kinahanglang maalamon natong tukuron, kay ang kahangturan dili dali nga panaw. Adunay kalinaw ug unos, adlaw ug kangitngit, kalipay ug kaguol. Apan kon maninguha gayud kita, ang atong panimalay mahimong gamay nga langit sa yuta. Ang atong mga gipanghunahuna, ang mga buhat atong gihimo, ang atong pagpuyo mo-impluwensiya sa kalampusan sa atong yutan-ong panaw, nagtimaan usab sila sa dalan sa atong mahangturonong tumong.

Ang ubang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga pamilya adunay inahan, amahan ug mga anak, ang tanan buhi, samtang ang uban nakasaksi sa pagkamatay sa usa, dayon sa usa, ug sa usa pa gayud sa ilang sakop. Usahay usa ka tawo naglangkob og usa ka pamilya. Bisan kinsay sakop niini, ang pamilya magpadayon—kay ang pamilya mahangturon.

Makakat-on kita gikan sa batid nga arkitekto—nga mao ang Ginoo.

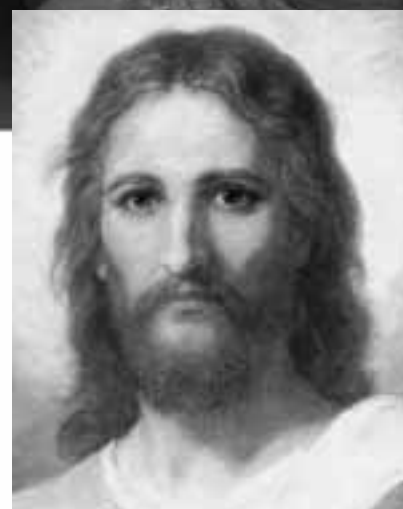
Gitudloan kita Niya unsaon pagtukod. Pahayag Niya, “Ang matag . . . balay nga mabahin batok sa iyang kaugalingon malaglag” (Mateo 12:25). Unya Siya mipahimangno: “Tan-awa, ang akong balay mao ang balay sa kahusay . . . dili usa ka balay sa kagubot.” (D&P 132:8).

Sa usa ka pagpadayag ngadto ni Joseph Smith sa Kirtland, Ohio, Disyembre 27, 1832 ang Ginoo nagtambag: “Han-aya ninyo ang inyong mga kaugalingon; andama ang matag butang nga kinahanglanon; ug pagtukod og usa ka balay, gani usa ka balay sa pag-ampo, usa ka balay sa pagpuasa, usa ka balay sa hugot nga patuo, usa ka balay sa pagtulun-an, usa ka balay sa himaya, usa ka balay sa kahusay, usa ka balay sa Dios” (D&P 88:119; tan-awa usab 109:8).

Asa makakita ang bisan kinsa kanato og labaw kamaayo nga plano diin siya makatukod sa maalamon ug hustong paagi? Ang ingon nga balay makasunod gayud sa regulasyon sa pagtukod og bilding nga giingon sa Mateo, gani balay nga gitukod “diha sa bato” (Mateo 7: 24, 25; tan-awa usab Lucas 6:48; 3 Nephi 14:24, 25), balay nga makasarang sa mga ulan sa kalisud, lunop sa oposisyon, ug hangin sa pagduda nga kanunay anaa sa atong nagkausab ug mahagitong kalibutan.

Makapangutana ang uban, “Apan kadto nga pagpadayag mohatag og giya sa pagtukod og templo. Magamit pa ba na karon?”

Ako motubag, “Wala ba mopahayag si Apostol Pablo, ‘Wala ba kamo masayud nga kamo templo sa Dios, ug nga ang Espiritu sa Dios nagpuyo diha sulod kaninyo?’” (1 Mga Taga-Corinto 3:16).

Ang Ginoo mitambag, “Han-aya ang inyong mga kaugalingon; andama ang matag butang nga kinahanglanon; ug pagtukod og usa ka balay, gani usa ka balay sa pag-ampo, usa ka balay sa pagpuasa, usa ka balay sa hugot nga pagtuo.”

Himoa ang Ginoo nga *general contractor* sa atong proyekto nga bilding. Dayon matag usa kanato mga subcontractor nga mahimong responsable sa importante nga bahin sa tibuok proyekto. Nianang paagiha kitang tanan mga tigtukod. Dugang sa pagtukod sa kaugalingon natong panimalay, kita usab adunay responsibilidad sa pagtabang og tukod sa gingharian sa Dios dinhi sa yuta pinaagi sa pag-alagad nga matinud-anon ug epektibo diha sa atong mga calling sa Simbahan. Pahataga ako og mga giya gikan sa Dios, mga leksyon sa kinabuhi, ug mga punto nga palandungon sa pagsugod og tukod.

Luhod aron mag-ampo

“Salig sa Ginoo sa bug-os mong kasingkasing; ug ayaw pagsalig sa imong kaugalingon nga salabutan. Sa tanan mong dalan ilha siya, ug siya magmando sa agianan mo” (Mga Proberbio 3:5–6). Pulong sa maalamong Solomon, anak ni David, Hari sa Israel.

Niini, ang Kontinente sa Amerika, si Jacob, igsoon ni Nephi, mipahayag, “Tan-aw ngadto sa Dios uban ang kalig-on sa hunahuna, ug pag-ampo ngadto kaniya uban ang hila-bihan ka hugot nga pagtuo” (Jacob 3:1).

Kining balaang dinasig nga tambag naa kanato karon sama sa kristal nga

tubig ngadto sa ugang yuta. Nagpuyo kita sa samok nga panahon.

Dili pa dugay nga mga henerasyong milabay, walay nakahunahuna sa mga problema sa kalibutan karon. Giliyokan kita sa imoralidad, pornograpiya, kapintas, drugas, ug ubang daghan nga dautan nga nagsakit sa modernong sosyedad. Ato ang hagit, gani ang responsibilidad, dili lamang sa paghimo sa kaugalingon nga “dili mahugawan sa kalibutan” (Santiago 1:27) apan paggiya usab sa atong mga anak ug uban nga kita adunay responsibilidad nga luwas sa bagyohon nga dagat sa sala nga naglibut kanatong tanan, nga unta usa ka adlaw niana mobalik kita ngadto sa Langitnong Amahan.

Ang pagtudlo sa atong mga pamilya nagkinahanglan sa atong presensiya, panahon, sa atong labing

paningkamot. Aron epektibo ang atong pagtudlo, magmalig-on kita sa atong mga ehemplo ngadto sa mga miyembro sa pamilya ug adunay panahon sa kada miyembro, ingon usab sa panahon sa pagtambag ug paggiya.

Kasagaran kita bug-atan sa atong buluhaton. Hinoon, ang tabang kanunay nga anaa. Siya nga nakaila kada usa sa Iyang mga anak motubag sa atong init ug kinasingkasing nga pagampo samtang nangayo og tabang sa paggiya kanila. Kana nga pagampo mosulbad og daghan pang problema, mohupay og daghan nga pag-antus, mopugong og daghan nga kalapasan, ug modala og tumang kalinaw ug kalipay sa kalag kaysa bisan unsa nga paagi.

Gawas sa panginahanglan sa mao nga paggiya sa atong kaugalingon nga mga pamilya, gitawag kita og posisyon diin may responsibilidad kita sa uban. Isip bishop o tigtambag, isip priesthood kuro lider o auxiliary lider, ikaw adunay higayon sa paghimo og kalainan sa mga kinabuhi sa uban. Tingali naay gikan sa dili tanan sakop o dili aktibong mga pamilya; ang uban mibiya sa ilang ginikanan, gibale wala ang ilang pakilooy ug tambag. Kita mahimo nga himan sa mga kamot sa Ginoo, sa paghimo og kalainan sa kinabuhi sa usa nga anaa niana nga sitwasyon. Hinoon, kon walay giya sa Langitnong Amahan, dili nato mahimo ang tanan nga gipabuhat. Ang mao nga tabang moabut pinaagi sa pag-ampo.

Usa ka bantugan nga Amerikanong huwes gipangutana unsay atong, isip mga lungsuranon sa mga nasud sa kalibutan,

mahimo sa pagkunhod sa krimen ug sa pagsupak sa balaod ug pagdala og kalinaw ug ka kotento sa atong kinabuhi ug sa atong mga nasud.

Mahunahunaon siya nga mitubag, “Mosugyot ko nga ibalik ang karaan nga praktis sa pag-ampo sa pamilya.”

Isip katawhan, dili ba kita mapasalamaton nga ang pag-ampo sa pamilya dili karaan alang kanato? Dunay tinuod nga kahulugan sa kanunay nga gikutlong sanglitanan, “Ang pamilya nga naghiusa sa pag-ampo naghiusa sa pagpuyo.”

Ang Ginoo Mismo nagsugo nga aduna kita’y pag-ampo sa pamilya sa diha nga Siya miingon, “Pag-ampo uban sa inyong mga pamilya ngadto sa Amahan, sa kanunay diha sa akong ngalan, aron ang inyong mga asawa ug inyong mga anak mapanalanginan” (3 Nephi 18:21).

Isip mga ginikanan, magtutudlo ug mga lider sa bisan unsa nga kapasidad, kita dili makahimo sa pagsulay niining lagmit makuyaw nga biyahe sa kinabuhi nga walay langitnong panabang nga mobulig kanato sa paggiya niadtong kinsa kita adunay responsibilidad.

Samtang gihalad ko kanato sa Dios ang atong pag-ampo sa pamilya ug personal nga mga pag-ampo, ato kining buhaton uban sa hugot nga pagtuo ug pagsalig diha Kaniya. Luhod aron mag-ampo.

Dawata ang Buhat nga Moalagad

Alang sa atong ehemplo, tanawon nato ang kinabuhi sa Ginoo. Sama sa gamhanang iwag nga kaha-yag sa kaayo ang kinabuhi ni Jesus samtang Siya nangalagad sa katawhan. Gihatagan niyag kusog ang mga tiil sa bakol, panan-aw ang mga mata sa buta, pandungog ang mga

dunggan sa bungol, ug kinabuhi sa lawas nga patay.

Iyang mga samingay nagpakita sa iyang gahum. Sa maayo nga Samaritano, Siya mitudlo, “Higugmaang imong silingan” (tan-awa sa Lucas 10:30–35). Pinaagi sa Iyang pagkamaloloy-on ngadto sa babaye nga mananapaw, Siya nagtudlo og maloloy-on nga pagsabot (tan-awa sa Juan 8:3–11). Sa Iyang samingay sa mga talento, Siya nagtudlo kanato sa pag-uswag ug paningkamot sa kahingpitan (tan-awa sa Mateo 25:14–30).

Kamaayo nga gi-andam kita niya para sa atong tahas sa pagtukod og mahangturon nga pamilya.

Kada usa kanato—priesthood lider o opisyal sa organisasyon sa auxiliary—adunay responsibilidad sa iyang sagradong calling. Kita gilain alang nianang buhata diin kita gitawag. Sa Doktrina ug Pakigsaad 107:99 ang Ginoo nag-ingon, “Busa, karon himoa ang matag tawo nga makakat-on sa iyang katungdanan diin siya natudlo, diha sa tanan nga kakugi.” Samtang nagtabang ug naglig-on kita niadtong aduna kita’y responsibilidad sa atong mga calling sa Simbahan, nga kita niana nagpanalangin ug naglig-on sa ilang mga pamilya. Busa, ang serbisyo nga gibuhato nato sa atong mga pamilya ug sa atong mga calling sa Simbahan adunay mahangturon nga resulta.

Daghang tuig nga milabay, isip bishop sa ward nga dako ug naglainlaing kapin sa libong miyembro diha sa Siyudad sa Salt Lake, daghan ako og mga hagit.

Usa ka Dominggo sa hapon nakadawat ako og tawag sa telepono gikan sa tag-iya sa botika nga sulod sa mga utlanan sa ward. Miingon siya nga sayo anang buntaga, may batan-on nga

lalaking mianha sa iyang tindahan ug mipalit og ice-cream. Gibayran ang napalit niya sa kwarta nga sulod sa sobre, ug sa iyang paglakaw nakalimtan niya ang sobre. Pag-eksamen niya niini, halad sa puasa diay nga sobre nga may imprinta sa ngalan ug numero sa telepono sa ward. Samtang gihulagway niya ang bata nga didto sa tindahan, nailhan dayon nako kini—ang batan-on nga deacon sa among ward nga ang pamilya dili aktibo.

Kakurat ug kahigawad ang akong unang reaksyon nga aduna kita’y deacon nga manguha og halad sa puasa para sa nanginahanglan ug ipalit ang kwarta og makaon sa Dominggo. Mihukom akong mobisita sa bata niana nga hapon aron tudloan siya sa mga sagradong pundo sa Simbahan ug sa iyang katungdanan isip deacon sa pagtipon ug pag-amping niana nga pundo.

Samtang padulong ko sa balay, nagampo ko sa hilum nga giyahan ko sa unsay isulti aron husay ang sitwasyon. Miabut ug nanuktok ko sa pultahan. Giablihan sa inahan sa bata, ug gipadayon ko sa sala. Bisan dili kaayo hayag, nakita ko unsa ka gamay ug ka guba kini. Ang dyutay nga kasangkapan daan na. Ang inahan mismo murag hago.

Ang kalagot nako sa anak niya nianang buntag nawala sa hunahuna ko sa pagkakita nga niay pamilyang tinuod nga nanginahanglan. Naka-hunahuna ko sa pagpangutana sa inahan kon aduna bay pagkaon sila. Luhaan nga miangkon nga wala. Misulti siya kanako nga ang iyang bana dugay nang walay trabaho ug nagkinahanglan kaayo sila dili

lamang pagkaon apan kwartang ibayad sa renta aron dili sila papahawa-on sa gamay nga balay.

Wala gayud ako mohisgot bahin sa halad sa puasa, kay nakaamgo ko nga ang bata tingali gigutom kaayo dihang mipalit siya sa tindahan sa

Ang pag-alagad nga atong gihimo diha sa atong mga pamilya ug diha sa atong mga calling sa Simbahan mahimong adunay mga mahangturon sangputanan.

tambal. Hinoon, gipaandam ko dayon ang tabang alang sa pamilya, nga sila adunay makaon ug kapoy-an. Dugang pa, sa tabang sa mga lider sa priesthood sa ward, among gipangitaan og trabaho ang amahan aron aduna siyay ikahatag sa kaugmaon sa iyang pamilya.

Isip mga lider sa priesthood ug auxiliary, makadawat kita sa panabang sa Dios diha sa pagpalambo sa atong mga calling ug pagbuhat sa atong mga reponsibilidad. Pangayo sa Iyang panabang, ug kon ang inspirasyon moabut nimo, lihok sumala sa inspirasyon kon asa ka, kinsay pakigkitaan, unsay isulti, ug unsaon pagsulti. Mabalik-balik nato nga hunahuna, apan sa pagbuhat lamang

anang gihunahuna kita makapanalangin og kinabuhi sa mga tawo.

Hinaut tinuod kitang magbalantay niadtong kinsa aduna kita'y responsibilidad. Si John Milton sa iyang balak "Lycidas," "Ang gutom nga karnero mihangad, apan wa pakan-a" (linya 125). Ang Ginoo mismo misulti ni Ezekiel ang propeta, "Alaut ang mga magbalantay sa Israel nga . . . wala magpasib-sib sa karnero" (Ezequiel 34:2-3).

Responsibilidad nato ang pag-amuma sa panon, kay ang bililhon nga karnero, huyang nga mga nati, makit-an bisan asa—diha sa kaugalingon nga mga pamilya, mga paryente, ug naghulat nato diha sa atong mga calling sa Simbahan. Si Jesus mao ang atong Sumbanan. Siya miingon, "Ako mao ang maayong magbalantay sa mga karnero, ug nakaila sa akong karnero" (Juan 10:14). Duna kita'y responsibilidad sa pagka-magbalantay. Hinaut nga matag usa kanato moalagad.

Paningskamot sa Pagluwas

Sa panaw sa dalan sa kinabuhi, dunay mga kadaot. Uban mobiya sa mga timaan sa dalan nga modangat sa kinabuhing dayon dihang nakit-an na lang nga ang dalang gipili sa katasupan walay kalipay. Walay pagtagad, yamhangan, dalo, ug sala ang tanan dunay dautang epekto sa kinabuhi sa mga tawo. Naa niadtong kinsa, sa walay rason, mopili og lahi nga dalan sa kinabuhi, sa ulahi nakakat-on nga misunod sila sa tentasyon nga nire-sulta sa kaguol ug pag-antus.

Pagka 1995 ang Unang Kapangulohan nagbantay niadto nga nasaag gikan sa panon ni Kristo ug nagpagula

og linain nga pahayag nga nag-ulohan og "An Invitation to Come Back." Ang mensahe naghangyo:

"Kanimo nga sa unsang rason wala na sa Simbahan, kami moingon nga balik. Nagdapit kami kanimo sa pagbalik ug pag-ambit sa kalipay nga kanhi nasayran nimo. Imong makit-an ang daghan nga moabi-abi nimo, motabang nimo, ug mohupay nimo.

"Ang Simbahan nagkinahanglan sa imong kusog, gugma, pag-unong, ug debosyon. Ang dalan tul-id ug piho

diin nga tawo mahimo nga mobalik ngadto sa hingpit nga panalangin sa pagkamiyembro sa Simbahan, ug andam kami sa pagdawat sa tanan nga buot mobalik."

Tingali ang kasagarang gibalik nga eksena modala kanimo sa kasayon sa imong personal nga oportunidad sa pagpaningskamot sa pagluwas. Tan-awon nato ang pamilya nga may lalaking anak nga si Jack. Sa tibuok sayo nga kinabuhi ni Jack, siya og ang iyang amahan may daghan nga mga grabeng lalis. Usa ka adlaw sa 17 pa siya, diha silay lalis nga sakit sa balatian.

Misulti si Jack sa amahan, "Kini dili ko na maagwanta. Mobiya ko sa balay, ug dili na gayud ko mobalik!" Misulod sa iyang kwarto og namutos. Nagpakiluoy ang iyang inahan sa dili paglakaw, apan sa kasuko wala siya maminaw. Gibiyaan niya siya nga naghilak sa pultahan.

Pagbiya sa nataran, hapit na siya moguwa sa gate sa diha nga nadungog niya ang tawag sa amahan niya, "Jack, kahibalo ko nga ang dakong bahin sa basol sa imong pagbiya ako. Niini ako sa tinuod nagbasol. Buot kong mahibalo ka nga kon buot kang mobalik, kanunay kang gipaabut. Ug

ako maninguha nga mahimong mas maayo nga amahan kanimo. Buot kong masayud ka nga gihigugma ko ikaw ug sa kanunay mahigugma kanimo."

Walay timik si Jack ug niadto sa estasyon sa bus ug mipalit og tiket padulong sa layong dapit. Samtang naglingkod siya sa bus nagtan-aw sa kilometro nga nanglabay, mibalik ang iyang hunahuna sa mga pulong sa iyang amahan. Nagsugod siya og pagkaamgo unsa ka dakong kaisog, unsa kadako sa gugma ang gikinahanglan sa iyang amahan sa pagsulti unsay iyang nasulti. Si Papa nangayo og pasaylo. Siya nagdapit kaniya sa pagbalik ug nagpabilin nga lanog sa ting-init nga hangin ang mga pulong, "Gihigugma ko ikaw."

Nakahibalo si Jack nga ang sunod nga lihok naa niya. Nakaamgo siya nga ang paagi lamang nga siya adunay kalinaw sa kaugalingon mao nga pagpakita sa amahan niya sa samang kabuot, kaayo, ug gugma nga gipakita sa Papa niya. Nanaug si Jack sa bus. Mipalit siya og tiket nga pabalik ug gisugdan

Hinaut nga kita mahimong tinuod nga mga tigbalantay sa karnero niadtong kinsa kita adunay responsibilidad.

ang biyahe pauli sa balay.

Miabut siya lapas og dyutay sa tungang gabii, misulod sa balay, ug mipasiga sa suga. Diha sa rocking chair naglingkod ang iyang amahan, ulo niya nagduko. Sa iyang paghangad ug nakit-an si Jack, siya mibarug; naggakus sila. Sa kaulahian si Jack miingon, “Kadtong katapusan nga mga tuig nga ako diha sa balay maoy usa sa mga labing malipayon sa kinabuhi ko.”

Niay usa ka amahan nga, pinugngan ang init nga pagbati ug gisumpo ang garbo, naningkamot sa pagluwas sa iyang anak sa wala pa mahimo nga usa sa “daghang nawala nga katawhan” tungod sa nagbulag nga mga pamilya ug nabuak nga mga panimalay. Gugma mao ang nagbugkos, ang haplas nga maka-ayo; gugma sa kasagaran gibati, panagsang gilitok.

Gikan sa Bukid sa Sinai molanog sa atong mga dunggan, “Tahuron mo ang imong amahan ug ang imong inahan” (Exodo 20:12), ug wala madugay,

sa samang Dios, ang mando, “Kamo magpuyo nga maghiusa sa gugma” (D&P 42:45).

Pagsunod sa Ginoo

Luhod aron mag-ampo. Dawata ang buhat nga moalagad. Paningkamot sa pagluwas. Matag usa importante nga pahina sa plano sa Dios paghimo og balay nga mapanimalay ug panimalay sa langit.

Pagtimbang mao ang yawe nato sa atong sagrado ug solemne nga mga responsibilidad sa kaugalingon nato nga mga panimalay ug sa atong mga calling sa Simbahan. Kinahanglan nga gamiton nato ang kaalam, inspirasyon, ug husto nga paghukom samtang nag-atiman sa atong mga pamilya ug nagbuhat sa atong mga calling sa Simbahan, kay kada usa labihan ka importante. Dili nato pasagdan ang atong mga pamilya; kinahanglan dili pasagdan ang mga calling sa Simbahan.

Magtukod kita nga may kahanas, ayaw paglaktud, ug sunod sa Iyang plano. Niana ang Ginoo, gani ang atong inspektor sa bilding, mosulti kanato, ingon nga Siya misulti sa dihang Siya mipakita ni Solomon, tigtukod sa uban nga panahon, “Gibalaan ko kining balaya, nga imong gitukod, aron ibutang didto ang akong ngalan sa walay katapusan, ug ang akong mga mata ug akong kasingkasing atoa didto sa kanunay” (1 Mga Hari 9:3). Dayon kita adunay mga langitnon nga panimalay ug mahangturon nga mga pamilya ug makatabang, sa paglig-on, ug pagpanalangin usab sa uban nga mga pamilya.

Ako nag-ampo sa labing mapainubsanon ug sa tinuoray nga kining panalangin moabut sa kada usa kanato. Sa pangalan ni Jesukristo, amen.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Sulat sa Unang Kapangulohan, Peb. 11, 1999; tan-awa sa *Liabona*, Dis. 1999, 1.

ANG BANAY

USA KA PAMAHAYAG NGADTO SA KALIBUTAN

ANG UNANG KAPANGULOHAN UG KONSEHO SA NAPULOG DUHA KA MGA APOSTOLES
SA ANG SIMBAHAN NI JESUKRISTO SA MGA SANTOS SA ULAHING MGA ADLAW

*K*AMI, ANG UNANG KAPANGULOHAN ug Konseho sa Napulog Duha ka mga Apostoles sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, sa maligdong nga paagi mopahayag nga ang kaminyoon tali sa usa ka lalaki ug sa usa ka babaye gi-orden sa Dios ug nga ang banay mahinungdanon ngadto sa laraw sa Tiglalang alang sa walay katapusan nga destinasyon sa Iyang mga anak.

ANG TANAN NGA MGA TAWO—lalaki ug babaye—gilalang diha sa hitsura sa Dios. Ang matag usa hinigugmang nga anak nga lalaki ug babaye sa langitnong mga ginikanan, ug, sa ingon, ang matag usa adunay mga kinaiya sa pagkadios ug kalagmitan nga mahimong usa ka dios. Ang pagkadalaki ug pagkababaye mao ang mahinungdanon nga kinaiya sa tagsa-tagsa sa kinabuhi nga wala pa dinhi sa yuta, sa pagkamortal, ug sa walay katapusan nga pag-ila ug katuyoan.

SA KINABUHI NGA WALA PA DINHI SA YUTA, ang espiritu nga mga anak nga lalaki ug babaye nakaila ug nagsimba sa Dios ingon nga ilang Amahan sa Kahangturan ug midawat sa Iyang laraw nga naghatag og higayon sa Iyang mga anak nga makaangkon og pisikal nga lawas ug makaangkon og yutan-on nga kasina-tian sa paglambo ngadto sa kahingpitan ug sa katapusan makakab-ot sa iyang walay katapusan nga kapalaran ingon nga usa ka manunod sa kinabuhing dayon. Ang balaan nga laraw sa kalipay makahimo sa mga relasyon sa banay nga magpada-yon human sa kamatayon. Sagrado nga mga ordinansa ug mga pakigsaad nga anaa sa balaan nga mga templo makapahimo alang sa tagsa-tagsa sa pagbalik ngadto sa atubangan sa Dios ug alang sa mga banay nga magkahiusa sa kahangturan.

ANG UNANG SUGO nga gihatag sa Dios ngadto ni Adan ug Eva mao ang mahitungod sa posibilidad alang kanila isip bana ug asawa nga mahimong mga ginikanan. Kami mopahayag nga ang sugo sa Dios alang sa Iyang mga anak sa pagdaghan ug pagpuno sa yuta nagpabilin nga malig-on. Kami sa dugang mopahayag nga ang Dios misugo nga ang sagrado nga mga gahum sa paglalang pagagamiton lamang tali sa lalaki ug babaye, kinsa legal nga naminyo isip bana ug asawa.

KAMI MOPAHAYAG sa mga paagi diin ang mortal nga kinabuhi gilalang nga gipahimutang sa Dios. Kami mopamatuod sa pag-kabalaan sa kinabuhi ug sa iyang pagkamahinungdanon diha sa walay katapusan nga laraw sa Dios.

ANG BANA UG ASAWA adunay ligdong nga kapangakohan sa paghigugma ug pag-amuma alang sa usag-usa ug alang sa ilang mga anak. Ang mga anak kabilin sa Ginoo' (Mga Salmo

127:3). Ang mga ginikanan adunay sagrado nga katungdanan sa pag-amuma sa ilang mga anak sa paghigugma ug pagkamatarung, sa pagsangkap alang sa ilang pisikal ug espirituhanon nga mga panginahanglan, sa pagtudlo kanila, sa paghigugma ug pag-alagad sa usag-usa, sa pagsunod sa mga sugo sa Dios ug kinsa mosunod sa mga balaod sa ilang nasud bisan asa sila magpuyo. Mga bana ug asawa—mga inahan—ug mga amahan—adunay tulubagon sa atubangan sa Dios sa pagtuman niini nga mga kapangakohan.

ANG BANAY gi-orden sa Dios. Ang kaminyoon tali sa lalaki ug babaye mahinungdanon ngadto sa Iyang walay katapusan nga laraw. Ang mga anak adunay katungod nga matawo ngadto sa mga ginikanan kinsa naminyo, maamuhan sa usa ka amahan ug sa usa ka inahan nga nagtahud sa mga panaad sa kaminyoon uban sa hingpit nga pagkamatinuoron. Ang kalipay diha sa kinabuhi sa banay labaw nga makab-ot kon gipasikad diha sa mga pagtulun-an sa Ginoong Jesukristo. Malamposon nga mga kaminyoon ug mga banay natukod ug napadayon diha sa mga baruganan sa hugot nga pagtuo, pag-ampo, paghinulsol, pagpasaylo, pagtahud, gugma, kalooy, buhat ug maayong makali-ngaw nga mga kalihokan. Ang laraw sa Dios, mao nga ang mga amahan mangulo sa ilang mga banay diha sa gugma ug sa pagkamatarung, may kapangakohan sa pagsangkap sa mga kinahanglanon sa kinabuhi ug sa pagpanalipod alang sa ilang mga banay. Ang unang mga kapangakohan sa mga inahan mao ang pag-atiman sa ilang mga anak. Niining sagrado nga mga kapangakohan, ang mga amahan ug mga inahan adunay katungdanan sa pagtabang sa usag usa ingon nga magkauban. Kakulangan, kamatayon, o laing mga kahimtang mahimong manginahanglan sa pagsagop o sa pag-usab niini nga mga kalihokan sa pag-amuma alang sa banay. Ang uban nga mga kabanay kinahanglan nga motabang kon gikinahanglan.

KAMI MOPAHIMANGNO nga ang tagsa-tagsa kinsa makalapas sa mga pakigsaad sa kaputli, kinsa moabusos sa ilang kapikas o mga anak, o kinsa mapakyas sa pagtuman sa mga kapangakohan sa banay moabut ang adlaw nga mobarug nga adunay tulubagon sa atubangan sa Dios. Dugang pa, kami mopahimangno nga ang pagkabungkag sa banay makadala sa tagsa-tagsa, sa komunidad, ug sa nasud sa mga katalagman nga gipanagna sa karaan ug sa bag-o nga mga propeta.

KAMI NAGTAWAG sa may kapangakohan nga mga lumulupyo ug mga opisyal sa gobyerno bisan asa sa pag-awhag sa mga tawo sa paghimo niadtong mga butang nga gihimo sa pagpadayon ug sa paglig-on sa banay isip sukaranan nga yunit sa katilingban.

Kini nga pamahayag gibasa ni Presidente Gordon B. Hinckley isip bahin sa iyang mensahe sa Tigum sa Kinatibuk-ang Kapunongan sa Kahupayan nga gihimo sa Septyembre 23, 1995, sa Dakbayan sa Salt Lake, Utah.

ANG SIMBAHAN NI
JESUKRISTO
SA MGA SANTOS
SA ULAHING MGA ADLAW

CEBUANO

